

stenoendemični vrsti *Asperula borbasiana* in *A. woloszczakii* ter endemični vrsti *Allium horvati* in *Centaurea spinosociliata*).

Dogajanje na kongresu so popestrili tudi drugi dogodki: dve okrogli mizi, prva o pomenu klasične botanike v današnjem času in druga o možnosti povezovanja botanikov s področja jugovzhodne Evrope, ter otvoritev razstave o Josipu Pančiču v Prirodoslovnem muzeju na Reki.

Na koncu moram iskreno pohvaliti odlično organizacijo kongresa. Organizatorji so poskrbeli za vse, kar smo udeleženci kongresa potrebovali, tako da je bilo dovolj časa za številne zanimive botanične pogovore, navezovanje in osveževanje botaničnih stikov, izmenjave idej in še kaj.

SIMONA STRGULC KRAJŠEK

Botanik Brane Anderle, 60-letnik

Brane Anderle se je rodil 24. 2. 1955 v Hrašah 34, na kmetiji, ki se ji po domače reče Pr' Jernejc in kjer še zdaj živi. Osnovno šolo je obiskoval v Lescah, triletno srednjo poklicno šolo PTT Ljubljana pa v Ljubljani. Po zaključku šolanja se je za dve leti zaposlil na Pošti na Jesenicah, nato pa odslužil vojaški rok, najprej v Somborju v Vojvodini, potem kot telefonist v Sarajevu. Po odsluženem vojaškem roku se je za 15 let zaposlil na poštнем uradu v Kamni Gorici. Preostanek delovne dobe je odslužil na domači kmetiji. Najprej so se ukvarjali z živinorejo, po letu 2000 in še bolj intenzivno po letu 2008 pa so se preusmerili v sadjarstvo. Kmetijo je pred nekaj leti prepustil nečaku Anžetu Legatu, šolanemu sadjarju, letos pa je dočakal upokojitev.

Že od nekdanj ga je zanimala raznolikost živalstva in rastlinstva. Rad je prebiral knjige s tega področja. Ko je bil star približno 20 let, mu je v roke prišla knjiga Enciklopedija okrasnih rastlin, kjer je našel opise rastlin po družinah. Kmalu nato je v knjigarni dobil prvo izdajo Male flore Slovenije in zelo ga je pritegnila. Začel je raziskovati rastlinstvo rojstnega kraja Hraše in kmalu popisal več kot 500 različnih vrst praprotnic in semenk. Avtorjem prve izdaje Male flore je napisal pisma s prošnjo za sodelovanje. Prijazno mu je odgovoril Tone Wraber. Večkrat sta se srečala in povabil ga je tudi v herbarij LJU. Kasneje se je spoznal in srečal tudi z Ernestom Mayerjem, Mitjem Zupančičem, Brankom Vrešem in še drugimi botaniki. Ko je Tone Wraber začel organizirati vsakoletna botanična srečanja, je bilo možnosti za nova poznanstva še več. Takrat je spoznal tudi Darinko Soban. Da bi izboljšal svoje botanično znanje, si je kupil nemške strokovne knjige, predvsem znamenito Hegijevo Ilustrirano floro Srednje Evrope. S pomočjo Slovarja za prevod knjig je opise izbranih rastlin prevedel v glavnem kar sam. Pritegnili so ga tudi najbolj težavni rodovi. Tone Wraber mu je izrisal kvadrante srednjeevropskega kartiranja flore za Slovenijo in Brane Anderle si je zadal cilj, da bo spoznal in nabral vse vrste, ki rastejo v Sloveniji. Začel je raziskovati v Posočju, na južnem Primorskem, na Ljubljanskem barju, deloma na Štajerskem. Pripravlja herbarij, ki zdaj vsebuje že več kot 2200 vrst. Ko je leta 2001 izšlo Gradivo za atlas flore Slovenije, je opazil, da je še veliko kvadrantov slabo popisanih, in odločil se je, da se jih bo lotil sistematično, s tem da se je omejil v glavnem na Gorenjsko. Podatke je vse do leta 2009 vodil ročno, s pomočjo

pisalnega stroja. Nato ga je Branko Vreš pregovoril, da si je kupil računalnik, omogočil mu je dostop do baze FloVegSi Biološkega inštituta ZRC SAZU v Ljubljani in v to bazo je do zdaj vnesel več kot 30.000 florističnih podatkov. Junija 2008 je spoznal Vida Lebana (mlajšega avtorja tega prispevka), takrat študenta prvega letnika medicine in že iz srednje šole navdušenega botanika. Začela sta skupaj hoditi na teren. V njem je našel odličnega spremljevalca, opazovalca, fotografa in pisca. Vid ga označuje takole:

»Braneta sem spoznal junija 2008, ko sem zaključeval prvi letnik fakultete, takrat sem ravno dopolnil 21 let in sem obiskal Hraše z namenom, da vidim navadno ohmelje (*Loranthus europaeus*). Podatek o tem, da ohmelje raste v Hrašah, sem prebral v Leškem zborniku, prav v prispevku, ki ga je napisal Brane. Z mamó sva parkirala avto ob makadamski poti, mimo je prišel Branetov nečak Anže, ki nama je dovolil parkiranje. Z Anžetovo družino se poznamo že dlje časa, zato sta se on in mama zapletla v pogovor, v katerem je bil razkrit namen najinega obiska in dejstvo, da je Anžetov stric (Brane) strokovnjak za botaniko. Ravno takrat je po makadamski poti mimo sadovnjaka prišel Brane, ki me je vprašal, od kod vem za ohmelje. Ko sem mu povedal, da je to napisal neki Brane Anderle, je presenečeno zaklical: »Saj to sem pa jaz!«. Potem sva si še isti dan izmenjala telefonski številki, naredila kratak izlet v okolici Hraš in se dogovorila za izlet na Peč (Tromejo), kamor sem si želel, da bi videl rjasti sleč (*Rhododendron ferrugineum*). Nato sva vsako leto od aprila do septembra skupaj opravila kar nekaj terenskih dni (prva leta sva bila skupaj na terenu tudi 10 ali 15-krat). Po Branetovi zaslugi sem videl precejšen del Gorenjske in spoznal veliko rastlin, za kar sem mu zelo hvaležen. Vsako leto, kolikor morem, hodim k njemu na obiranje jabolk. Žal mi je, da je bilo najino terensko sodelovanje velikokrat omejeno zaradi mojih obveznosti na fakulteti in opravljanja izpitov. Brane me je takrat vedno poklical in mi povedal, kaj novega ali zanimivega je našel. Jaz sem na drugi strani linije na tihem nemočno preklinjal svoje izpite in upal, da bom lahko z njim kak izlet ponovil. Na nekatera nahajališča me je potem nesebično odpeljal in mi pokazal zanimive najdbe. Včasih sem od njega dobil tudi kak herbarijski primerek. Brane je velikodušen, vedno umirjen, po naravi zaprt vase (introvertiran), nikoli prav zgovoren, a se vendar od njega vsako leto veliko naučim.«

Občudovanja vreden je njegov izreden čut za marljivost, sistematičnost in natančnost pri urejanju, zbiranju in analiziranju podatkov. Doma mi je nekoč pokazal zajeten kup papirja (nekako 10 cm debel sveženj), ki obsega na pisalni stroj napisan seznam rastlinskih (deloma tudi živalskih) vrst celega sveta, hierarhično urejen po sistematskih kategorijah. Brane je to marljivo izpisoval iz najrazličnejših knjig, ki takrat seveda niso bile tako dostopne kot zdaj. Potem je vsako leto ob koncu sezone izdelal seznam vseh rastlinskih vrst Gorenjske, vseh vrst, ki jih je našel v tekočem letu, v koliko kvadrantih je rastlina opažena, to primerjal s prejšnjimi leti, s podatki iz Gradiva in s podatki iz avstrijske Koroške. Rastlinske vrste je pričel razvrščati v kategorije po pogostosti (glede na to, v koliko kvadrantih je bila opažena). Pri tem je zanj izrednega pomena razmejitev Gorenjske od ostalih pokrajin in je glede tega pri sestavljanju svojega seznama »gorenjske flore« zelo kritičen. Dosledno upošteva občinske meje in pri njihovem iskanju si zadnja leta pomaga z spletno Geopedijo in GPS napravo. Seznam »gorenjske flore« tako vsako leto doživi kar nekaj sprememb, kakšno vrsto tudi izbriše (če presodi, da so bile stare navedbe napačne), potem pa doda kakšno novo, ki jo je sam našel pri popisovanju. Zdaj ta seznam obsega okoli 2000 vrst, od teh jih je sam na terenu videl 1900. Vseh do sedaj zbranih podatkov ima več kot 70 000. Tudi število kvadrantov, ki obsegajo območje »Gorenjske«, je pred nekaj leti naraslo za skoraj 10. Zdaj jih je že 109 in tri

metuljnice uspevajo prav v vseh. Letos je s pomočjo Branka Zupana zaključil popis dveh v glavnem »primorskih« kvadrantov v Bohinju. Prevedel si je tudi avstrijski ključ za škržolice (*Hieracium* spp.) in robide (*Rubus* spp.). V načrtu imava atlas flore Gorenjske, a to je za zdaj še v zasnovi. Na žalost pri delu še vedno najraje uporablja svoj pisalni stroj, računalnik pa kljub vsem prednostim, ki jih prinaša, zgolj za vnašanje v bazo.

Ob tem je treba napisati, da je postal mojster brskanja po spletu in je povsem na tekočem z

Brane Anderle na Storžiču, 21. 7. 2010. Foto: Branko Vreš.

številnimi novjšimi spoznanji v rastlinski sistematiki in z novimi poimenovanji, tako da je zadnja izdaja Male flore zanj že precej zastarela in dobrodošla bi bila peta izdaja.

Starejši avtor tega prispevka sem se z njim spoznal na enem prvih botaničnih srečanj, ki jih je organiziral Tone Wraber. Ker smo primorski Rovtarji po značaju in navadah pogosto precej podobni Gorenjcem, ni bilo težko navezati prijateljskega stika. Sprva sva naredila več skupnih izletov v Posočju, kjer mi je pokazal marsikatero vrsto, ki je do takrat še nisem poznal. V tem času je bil še zelo časovno omejen, zjutraj in zvečer je moral poskrbeti za živino v hlevu. Zadnja leta smo več skupaj na Gorenjskem, predvsem v Bohinju in nekoliko tudi v Karavankah. Ker imava oba dostop do svojih podatkov v bazi FloVegSi skrbno spremlja moje popise, zadnja leta še posebej tiste z Gorenjske in mi sporoča moje napačne vnose (zatipkane vrste), po njegovem napačne določitve ali vprašljive podatke. Sproti rešujeva probleme, najraje sam kar na terenu preveri, če sem določil prav. Šele takrat zanj ta podatek res šteje. Naučil me je, da na primer logi ob Savi pri Ježici, kamor občasno zahajam, ne sodijo v Gorenjsko, podobno sem letos spoznal, da del Triglavovega kvadranta 9649/1 po zaslugi Italijanov pripada tudi Primorski. Sicer pa veliko popisujem na mejnih grebenih med Primorsko in Gorenjsko in pri kakšni redki vrsti, ki jo opazim le kakšen decimeter na gorenjski strani včasih malo pogoljufam in v rubriko pokrajina vpišem Primorska. Na to od njega še nisem dobil pritožb.

Seznam njegovih objav je pripravil mlajši avtor in za zdaj obsega 32 enot. Za prvi samostojni članek v reviji Proteus (1989) ga je spodbudila Darinka Soban, pri njem pa mu je s podatki pomagal Tone Wraber. V njem je opozoril na uspevanje travniške blesivke (*Silaua silaus*) pri Struževem pri Kranju, kar je bil takrat eden zelo redkih podatkov o tej vrsti v Sloveniji in še zdaj jih ni veliko več. Leta 1992 je v isti reviji poročal o najdbi skalne lepnice (*Silene rupestris*) nad Podkorenom in ovrgel dvome o njenem pojavljanju v Sloveniji. Isto leto in v isti reviji je poročal o najdbi močvirske krčnice (*Hypericum elodes*) pri Žireh, kar je bila novost za floro Slovenije in najbolj vzhodno nahajališče te zahodnoevropske vrste.

V zadnjih letih je na tem nahajališču ne opažamo več. Floro ožjega domačega okolja med Jelovico in Karavankami je predstavil v Leškem in Radovljiškem zborniku. Večino drugih objav je v soavtorstvu, vendar vsebujejo njegove pomembne najdbe redkih in ogroženih vrst, tudi takih, ki jih pri nas prej še nismo poznali. Zagotovo lahko zapišemo, da je dragoceno in tehtno prispeval k vedenju o flori Slovenije, še posebej Gorenjske, in o razširjenosti rastlin v Sloveniji. Rad s svojimi podatki pomaga tudi pri diplomskih nalogah, v zadnjem času na primer pri nalogah o flori Košute in Jezerskega.

Brane Anderle, gorenjski Deželan, iz okolja, od koder izvira precej znamenitih Slovencev, tudi zdajšnja prva dama naše stroke, Nada Praprotnik, je zagotovo enkratni pojav v živeči generaciji slovenskih botanikov. Zanj bi lahko zapisali enako, kot je o sebi napisal znameniti Franc Ksaver Wulfen, da je v botaniki popoln samouk, ki se je učil s knjigami. Toda Wulfen je imel kot jezuit temeljito splošno izobrazbo. Branetu Anderletu ta ni bila dana, zato se je do svojega obsežnega poznavanja rastlin in sposobnosti njihovega pravilnega določanja dokopal s trdim delom in predanostjo. Zagotovo je botanika že skoraj štirideset let v njegovem življenju na prvem mestu, njej je posvetil svoje najboljše moči in ves svoj prosti čas pa tudi veliko dohodkov. Pr' Jerneje v Hrašah je tako že vrsto let samoplačniški Botanični inštitut in Center za kartografijo flore Gorenjske. Botaniki, združeni v Botaničnem društvu Slovenije, mu za njegovo predanost izrekamo iskreno priznanje in mu ob okrogli življenjski obletnici in uradni upokojitvi želimo trdnega zdravja in plodno botanično delovanje tudi v naslednjih letih, še posebej uspešno dokončanje projekta atlasa flore Gorenjske.

Zahvala

Iskrena hvala doc. dr. Tinki Bačič, dr. Nadi Praprotnik in dr. Branku Vrešu za pomoč pri pripravi tega zapisa.

Osebna bibliografija za obdobje 1989–2015

- ANDERLE, B., 1989: Travnjiška blestivka (*Silaum silaus*) v Sloveniji. *Proteus* (Ljubljana) 52 (4): 155–156.
- ANDERLE, B., 1992: Skalna lepnica, nova vrsta za Slovenijo. *Proteus* (Ljubljana) 54 (10): 392.
- ANDERLE, B., 1992: Močvirska krčnica (*Hypericum elodes*) v Sloveniji. *Proteus* (Ljubljana) 55 (4): 156.
- ANDERLE, B. & B. KOZINC, 1999: Življenjski prostor živali in rastišča rastlin. In: Dežman, J. (ed.): Leški zbornik. 40 let Turističnega društva Lesce. Lesce, Turistično društvo. pp. 57–59.
- ANDERLE, B., 1999: Naše rastline. In: Dežman, J. (ed.): Leški zbornik. 40 let Turističnega društva Lesce. Lesce, Turistično društvo. pp. 63–73.
- ANDERLE, B., 2000: Izbrane rastline. In: Dežman J. (ed): Med Jelovico in Karavankami. Radovljiški zbornik 2000. Radovljica, Občina Radovljica. pp. 56–58.
- DAKSKOBLER, I. & B. ANDERLE, 2006: *Cirsium helenioides* (L.) Hill. *Notulae ad floram Sloveniae* 71. *Hladnikia* (Ljubljana) 19: 50–53.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & A. ROZMAN, 2006: *Ribes petraeum* Wulfen. *Notulae ad floram Sloveniae* 72. *Hladnikia* (Ljubljana) 19: 53–60.
- DAKSKOBLER, I., B. VREŠ & B. ANDERLE, 2007: Novosti v flori slovenskega dela Julijskih Alp. *Razprave 4. razreda SAZU* (Ljubljana) 48 (2): 139–192.

- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & B. ZUPAN, 2008: *Rorippa islandica* (Oeder) Borb. Notulae ad floram Sloveniae 90. Hladnikia (Ljubljana) 21: 51–53.
- VREŠ, B., B. ANDERLE, T. ČELIK, B. DROVENIK & A. SELIŠKAR, 2008: Rastlinstvo Menine planine. Kamniški zbornik (Kamnik) 19: 279–300.
- ANDERLE, B., I. DAKSKOBLER & B. FRAJMAN, 2009: *Orobanche flava* Mart. ex F. W. Schultz. Notulae ad floram Sloveniae 92. Hladnikia (Ljubljana) 24: 46–50.
- ANDERLE, B. & V. LEBAN, 2009: *Trinia carniolica* A. Kerner (Syn.: *Trinia glauca* (L.) Dumort. subsp. *carniolica* (A. Kerner) H. Wolff). Notulae ad floram Sloveniae 93. Hladnikia (Ljubljana) 24: 50–51.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & B. VREŠ, 2009: Novosti v flori Julijskih Alp (severozahodna Slovenija). Folia biologica et geologica (Ljubljana) 50 (1): 73–119.
- VREŠ, B., I. DAKSKOBLER & B. ANDERLE, 2010: *Hieracium alpinum* group in Slovenia. In: 11th *Hieracium* Workshop, 27–29 January 2010, Průhonice, Czech Republic. 11th *Hieracium* Workshop 2010, Průhonice, Czech Republic. [Průhonice]: The Institute of Botany of the Academy of Science of the Czech Republic: 20.
- PRAPROTNIK, N. & B. ANDERLE, 2010: *Hieracium aurantiacum* L.: nova nahajališča v Karavankah in Julijskih Alpah. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 26: 52–55.
- FRAJMAN, B., B. ANDERLE & I. DAKSKOBLER, 2010: *Orobanche reticulata* Wallr.: posodobljen zemljevid razširjenosti mrežastega pojavnika s številnimi novimi nahajališči v alpskem (prvič v slovenskem delu Karavank), predalpskem in dinarskem fitogeografskem območju. Hladnikia (Ljubljana) 26: 61–66.
- ANDERLE, B. & V. LEBAN, 2011: Novosti v flori Gorenjske (severozahodna Slovenija). Hladnikia (Ljubljana) 27: 27–56.
- LEBAN, V., B. ANDERLE, I. DAKSKOBLER & B. VREŠ, 2011: *Carex ornithopodioides* Hausm.: pregled znanih in nova nahajališča v Sloveniji. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 27: 71–74.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & A. ROZMAN, 2011: *Luzula nivea* (L.) DC.: nova nahajališča v Karavankah in vzhodnih Julijskih Alpah (Gorenjska, severozahodna Slovenija). Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 28: 41–44.
- ANDERLE, B., & V. LEBAN, 2011: *Geranium sibiricum* L.: prva navedba v predalpskem fitogeografskem območju in novost v flori Gorenjske. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 28: 52–54.
- LEBAN, V. & B. ANDERLE, 2012: *Tephrosieris aurantiaca* (Hoppe ex Willd.) Griseb. & Schenk v Sloveniji. Hladnikia (Ljubljana) 30: 39–44.
- LEBAN, V., B. ANDERLE & N. JOGAN, 2012: *Asplenium adiantum-nigrum* L. : nova nahajališča redkejše vrste v Julijskih Alpah in njihovem predgorju na Gorenjskem. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 30: 59–61.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE, I. VEBER & B. ZUPAN, 2012: *Viola pyrenaica* Ramond ex DC.: novost v flori Karavank in nova nahajališča v Julijskih Alpah. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 30: 69–71.
- ŠILC, U., B. VREŠ & B. ANDERLE, 2013: *Chenopodium glaucum* L.: nova nahajališča redkejše vrste in prvi zapis asociacije za Slovenijo. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 31: 55–59.

- ZUPAN, B., B. ANDERLE & I. DAKSKOBLER, 2013: *Inula britannica* L.: potrditev uspevanja v Bohinju in v Julijskih Alpah. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 32: 72–73.
- DAKSKOBLER, I., B. VREŠ, A. SELIŠKAR & B. ANDERLE, 2013: Phytosociological characteristics of sites of *Peucedanum ostruthium* in the Peca Mountains (eastern Karavanke, northeastern Slovenia). Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 5–23.
- KOCJAN, J. M., B. ANDERLE, I. DAKSKOBLER, A. SELIŠKAR & B. VREŠ, 2013: Prispevek k poznavanju razširjenosti rastlinskih vrst povirij in barij v Sloveniji–II. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 123–175.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & B. VREŠ, 2013: *Salvia saccardiana*, *Orobanche alsatica* in nekatere druge novosti v flori Slovenije. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 107–122.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE, B. ZUPAN & B. VREŠ, 2014: Novosti v flori Slovenije. Hladnikia (Ljubljana) 33: 3–30.
- ANDERLE, B. & V. LEBAN, 2014: Novosti v flori Gorenjske (severozahodna Slovenija) II. Hladnikia (Ljubljana) 34: 3–26.
- KOCJAN, J. M., B. VREŠ, A. SELIŠKAR, B. ANDERLE & I. DAKSKOBLER, 2014: Prispevek k poznavanju razširjenosti rastlinskih vrst povirij in barij v Sloveniji–III. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 55 (2): 75–123.

VID LEBAN & IGOR DAKSKOBLER

Andrej Piltaver – šestdesetletnik

Andrej Piltaver je mikolog. Kdorkoli se pri nas z glivami ukvarja profesionalno ali ljubiteljsko, je z njim prišel v stik. Največkrat tako, da je Andrej vodil raziskovalni tabor ali gobarski izlet, organiziral ali sodeloval pri mikološkem srečanju, pripravljal razstavo gob, imel predavanje, vodil terensko delo pri študiju biologov, gozdarjev in agronomov. Ali pa se je Andrej sam povezal z njim, ker ga je zanimalo njegovo delo v zvezi z glivami. Obdarjen je s »fotografskim spominom«, ki mu omogoča, zaradi vseživljenjskega zanimanja za glive, neverjetno obsežno poznavanje številnih taksonomskih značilnosti in posebnosti gliv. Izjemno je dinamičen in v različnih obdobjih življenja se je ukvarjal s številnimi vejami mikologije: od čiste in poglobljene taksonomije, laboratorijskega dela z izolacijo in mikroskopijo, do gojenja gob, sodelovanja pri reševanju zastrupljenecv z gobami in vzgoji psov za iskanje podzemnih gliv.

Rojen je bil v Brežicah, 13.10.1955. Do leta 1960 je živel v Krškem, nato v Žalcu do 1974, v Šempetru v Savinjski dolini do leta 1980, nato v Ljubljani do 2005. Od tu je pobegnul zaradi hrupa in sedaj si ureja dom v Veliki vasi nad Senožetmi (smer Litija).

Njegovo življenjsko pot, pomembne osebnosti in njegova načela bomo najbolje spoznali z njegovimi besedami:

»Gobe so me fascinirale od majhnega. Z njimi sem se prvič srečal kot tri ali štiri leta star otrok, ko smo s starši nabirali gobe v Trapistovi hosti nad Brestanico. Še danes se spomnim